

UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI PROCESUL DE UNIFICARE EURASIATICĂ

*Cristi Pantelimon*⁴⁹

REZUMAT

Articolul de față caută să deschisă o perspectivă nouă asupra evoluțiilor geopolitice din zona europeană și eurasiatică. Deoarece în ultimii ani (în special după 2020, dar și mai accelerat după 2022, anul începerii războiului dintre Rusia și Ucraina) conflictele geopolitice au arătat că există tensiuni majore în sistemul de putere la nivel global, articolul propune o posibilă ipoteză în legătură cu evoluția viitoare a balanței de putere din sistemul geopolitic planetar. Ideea centrală a articolului este că hegemonia SUA este din ce în ce mai supusă unei presiuni spre destructurare și că această hegemonie va fi, cel mai probabil, înlocuită de un sistem eurasiatic în care alianța Rusia-China se va lega, finalmente, de structura Uniunii Europene, pe două axe geopolitice opuse Washingtonului, axa Paris-Berlin-Moscova și axa Moscova-Beijing.

Cuvinte-cheie: eurasiaticism, axa Paris-Berlin-Moscova, axa Moscova-Beijing, Uniunea Europeană, Europa renană.

---

⁴⁹ Director adjunct al Institutului de Sociologie al Academiei Române, Conferențiar Universitar în cadrul Universității *Spiru Haret*, Email: cristipant@yahoo.com.

1. INTRODUCERE

Un articol geopolitic este o dare de seamă a unui moment istoric pentru o unitate geopolitică dată. În rândurile de față vom invita cititorul să parcurgă o serie de idei pe care le-am notat în urmă cu aproximativ șapte ani. Atunci aceste idei păreau curajoase sau chiar riscante; astăzi, când avem deja de patru ani un război în Ucraina și de câteva săptămâni o nouă conflagrație în Iran (a doua în decurs de mai puțin de un an – să nu uităm că în iunie 2025 am avut un episod de criză care s-a manifestat printr-un război de 12 zile între Israel și SUA, pe de o parte, și Iran, pe de altă parte), de o intensitate și un dramatism geopolitic cum nu s-au mai văzut, aceste idei, care fuseseră așternute în scris înainte de 2022 (conflictul ruso-ucrainean, de fapt, un conflict americano-rus dus prin proxy-ul de la Kiev) capătă o relevanță încă mai mare.

Nu vom lăsa cititorul doar să „contemple” cele scrise în anul 2019. Vom interveni pe parcurs pentru a completa acolo unde este cazul, a nuanța, a întări sau a nega anumite afirmații. În linii mari, ideea materialului din 2019 rămâne valabilă. Ea „intuia” o evoluție geopolitică în jurul unei axe de tip Paris-Berlin-Moscova, la care se adăuga și Beijingul. Astăzi, această axă (potențială) s-a întărit. Vorbim deja despre BRICS, despre Organizația de Cooperare de la Shanghai, despre o Turcie care este din ce în ce mai puțin compatibilă cu interesele americane din Golf, mai ales prin prisma intereselor Israelului, despre o Indie, care, în ciuda unui aparent joc echilibrat, se află, totuși, în arealul geopolitic al BRICS-ului, despre un Consiliu de Cooperare al Golfului (CCG), care pare a fi un mini-continent izolat în geopolitica americană din ce în ce mai ezitantă din Eurasia. Toate aceste elemente s-au precizat între timp și se precizează în continuare. Vom încerca să le inserăm la locul potrivit,

cu comentariile potrivite. Rugăm cititorul să scuze această „creație” născută în două reprize. Geopolitica, o știință care se ocupă cu schimbarea dinamicii puterii la nivel global, nu începe niciodată de la zero. Trecutul este tatăl și mama ei. Așadar, să începem și noi cu tabloul anului 2019, pentru a-l continua cu cel al zilelor noastre.

Ideea de la care plecăm este că există o tendință de unificare geopolitică „obiectivă”, adică dictată de geografie, dar și subiectivă (dictată de dorința de a ieși de sub tutela până mai ieri aproape indiscutabilă a dominației strategice americane, prin intermediul instrumentelor globale cunoscute: dolar, SWIFT, NATO etc.) la nivel eurasianist, cu două motoare principale: spre vest, UE, spre est, alianța Rusia-China. Cititorul poate să se arate surprins de afirmația de mai înainte. Este UE un actor „eurasianist”? În ce fel? Cu ce antecedente? Cum anume, la nivelul anului 2026? Aceste lucruri și altele vor constitui parcursul articolului nostru adus la zi. Sperăm să fim cât se poate de obiectivi și cât se poate de neutri în acest demers, deși completa neutralitate axiologică, în geopolitică, dar și în alte arii conexe ale științelor umane, este doar un deziderat frumos.

Uniunea Europeană nu înseamnă Europa, ceea ce se poate traduce prin „nu epuizează” conceptul de Europa. Acest enunț nu are nimic spectaculos, ci este o realitate de fapt. Nu numai că UE nu cuprinde toate statele europene, dar, în interiorul actualei uniuni sunt destule forțe care vor să reformeze modelul construcției unionale. Astfel de forțe se manifestă, așa cum s-a putut vedea în urma alegerilor europarlamentare din 1999, dar și la cele din 2024, atât în state din zona „periferică” a UE (Ungaria, Polonia, care sunt liderii așa-zisului grup de la Vișegrad), cât și în statele puternice ale UE, de genul Italiei, Franței și – într-o măsură mai puțin semnificativă, dar nu neglijabilă, în Germania. Europa și UE traversează, în mod

evident, o perioadă nu tocmai fastă. De aceea nu este lipsit de interes să trecem în revistă, pe scurt, câteva elemente de ordin geopolitic, pentru a sesiza care pot fi direcțiile viitoare de evoluție ale continentului, punctele sale forte dar și cele slabe.

2. UNITATE GEOPOLITICĂ SAU DISENSIUNI ECONOMICE INTERNE?

Europa unită este un vis romantic de secol XIX și chiar mai vechi, dar abia în perioada interbelică procesul de unificare avea un plan și un actor care și l-a asumat. Actorul se numea Germania, iar definiția Europei *germane* de atunci limita spațiul de acțiune al acesteia la zona Europei vestice și central-europene, până la limita spațiului ortodoxiei rusești⁵⁰. Era, cu termenii unui geopolitician de talia lui Jordis von Lohausen, așa-numita *Fränkisch Europa*, Europa francă, pe care o regăsim și astăzi în celebrul „cuplu franco-german”, căreia i se adăuga, din motive evidente, o periferie estică aducătoare de materii prime⁵¹. Acestei Europe „mici”, fără substanță geopolitică și fără vitalitate strategică, i se opune așa-numita *Europă eurasiatică*, o *Foarte Mare Europă* (*Very Great Europe*) de la

---

⁵⁰ Cititorul poate consulta celebrul discurs al ministrului economiei al Reichului, Walther Funk, despre modelul de reorganizare a economiei europene pe care-l viza elita nazistă a vremii. Discursul este din 25 iulie 1940: http://www.eufacts.org/ro/roots/06_economic_reorganization_europe.html?fbclid=IwAR3ovNSw6lc2EfaDcyFDNU3xe0w12_Ww8bm-fmTLaFH8-WcvCXc7TMxrKw.

⁵¹ Astăzi, un comentator și un specialist român de prim rang, Adrian Severin, numește acest cuplu franco-german și Europa „sa” „Europa renană”, vezi Adrian Severin, *România și interesul național românesc în contextul dezordinii mondiale actuale. Proiect geo-politic*, București, Editura Oscar Print, 2025, p. 254.

Lisabona la Vladivostok, dorită de geopoliticieni vizionari ca Lohausen, Jean Thiriart, sau chiar figura total atipică a germanului național-bolșevic Niekisch⁵².

Europa de la Lisabona la Vladivostok conține în sine dezvoltarea unui sâmbure geopolitic avansat încă de la începutul secolului XX de strategii francezi, ca răspuns la creșterea alarmantă de putere a SUA: este vorba despre celebra (dar relativ ținută sub tăcere și astăzi) „axă Paris-Berlin-Moscova”, pe care francezii, sensibili la tema avansului geopolitic al lumii anglo-saxone, au gândit-o tocmai ca o contrapondere la SUA și la pandantul ei european, Anglia⁵³.

Astăzi, numita axă Paris-Berlin-Moscova, deși se manifestă potențial uneori, este doar intuită, iar analizele geopolitice, cu mici excepții, o ignoră. Iată un caz în care astăzi, cu ocazia războiului din Golf dintre SUA-Israel și Iran este totuși invocată:

---

⁵² Vezi Jean Thiriart, “Interview with Jean Thiriart, Part 1” [„Interviu cu Jean Thiriart, partea 1”], în *Counter Currents*, 26 septembrie 2010, Disponibil la adresa de internet: <https://www.counter-currents.com/2010/09/interview-with-jean-thiriart-1/>, Accesat la data de 21 februarie 2026.

⁵³ „În 1903, doi colonei din serviciile de informații franceze au redactat un raport privind puterea crescândă a Statelor Unite ale Americii. Aceștia au concluzionat că țara deținea o mare putere industrială, agricolă și comercială și că urma să domine lumea în anii următori. Singura modalitate de a se opune hegemoniei americane (potrivit autorilor acestui raport) era crearea unei alianțe integrate între Franța, Germania și Rusia (adică o Europă care se întindea de la Brest la Vladivostok ...”, în Herve Le Bideau, „Înapoi la visul spulberat al lui Nicolae al II-lea”, în *Estica*, 13 iulie 2017, Disponibil la adresa de internet <https://www.estica.ro/article/i-napoilavisulspulberat-al-luinicolae-al-ii-lea/>, Accesat la data de 21 februarie 2026.

„Ucraina și Israelul sunt două state-front situate în Rimland, dacă ne referim la doctrinele geopolitice anglo-americane. Acest spațiu poate fi împărțit într-un Rimland european, pentru a sabota o înțelegere la scară europeană pe axa Paris-Berlin-Moscova, și un Rimland din Orientul Apropiat, pentru a sabota o înțelegere pe axele Iran-Rusia și Iran-China. Iranul are o poziție strategică în Asia de Vest și este o zonă de tranziție între Orientul Apropiat, Asia Centrală și Asia de Sud. Iranul are acces la Marea Caspică la nord și la Golful Persic și la Marea Omanului la sud, extensii ale Oceanului Indian. Conform strategiei geopolitice a Statelor Unite, controlul asupra Iranului ar permite extinderea Rimlandului din Orientul Apropiat către Asia și slăbirea lumii šiite”⁵⁴.

Dar axa Paris-Berlin-Moscova are o interesantă completare și un concurent în axa Moscova-Beijing, care pare a fi la cârma

---

⁵⁴ “L’Ukraine et Israël sont deux États-fronts situés dans le Rimland si l’on se réfère aux doctrines géopolitiques anglo-américaines. On peut décomposer cet espace en un Rimland européen afin de torpiller une entente à l’échelle européenne sur l’axe Paris-Berlin-Moscou et un Rimland proche-oriental afin de torpiller une entente sur les axes Iran-Russie et Iran-Chine. L’Iran a une position stratégique situé en Asie occidentale et charnière entre le Proche-Orient, l’Asie centrale et l’Asie du Sud. L’Iran a accès à la mer Caspienne au nord et au golfe Persique et à la mer d’Oman au sud, extensions de l’Océan Indien. Selon la stratégie géopolitique des États-Unis, le contrôle de l’Iran permettrait d’élargir le Rimland proche-oriental vers l’Asie et affaiblir le monde Chiite.”, în Pierre-Emmanuel Thomann, “Guerre Américano-israélienne contre l’Iran et le Monde Multipolaire: la Question américaine” [„Războiul americano-israelian împotriva Iranului și lumea multipolară: problema americană”], în *Eurocontinent*, 8 martie 2026, Disponibil la adresa de internet <https://www.eurocontinent.eu/guerreamericanoisraeliennecontre-liran-et-lemonde-multipolaire-la-questionamericaine/>, Accesat la data de 10 martie 2026. Vom constata că majoritatea analizelor din platform mai sus citată se revendică de la această interpretare geopolitică a necesității de a opune hegemoniei americane în lume și în Europa o axă euro-rusească.

evenimentelor actuale din spațiul geopolitic al așa-numitului Heartland, care pare a fi mai disputat ca oricând în zilele noastre.

Iată o analiză care pune în lumină concurența dintre planurile geopolitice ale Beijingului (secondat de Moscova) în zona Heartlandului (prin intermediul celebrei *Belt and Road Initiative*) și planurile alternative, de mult mai mică amploare, ale Washingtonului:

„Săptămâna 4–10 februarie 2026 a cristalizat în câteva zile o transformare care era în curs de ani de zile. Pe de o parte, Tokaev și Sharif semnează la Islamabad acordurile pentru coridorul transafgan, integrându-l în rețeaua BRICS. Pe de altă parte, Vance semnează la Baku parteneriatul strategic și lansează TRIPP ca nod occidental al Middle Corridor.

Cele două arhitecturi nu sunt simetrice. TRIPP este un proiect punctual, sofisticat politic, care leagă regiunea de interesele comerciale americane. Rețeaua BRICS este un sistem distribuit, mai vast și mai complex, care urmărește construirea unei infrastructuri comerciale globale independente de Occident.

Pentru Europa, mesajul este dublu și îngrijorător. Washingtonul arată că mai știe să își exercite influența prin economie și infrastructură, dar o face pentru propriile interese, construind rute care servesc diversificarea energetică americană și accesul la mineralele critice din Asia Centrală, ceea ce nu corespunde neapărat priorităților europene. BRICS, în schimb, construiește o lume în care mărfurile, energia și capitalurile pot circula fără să treacă prin infrastructurile financiare și logistice occidentale.

Vechea zicală geopolitică spunea că „cine controlează mările controlează comerțul”. În secolul XXI, versiunea actualizată este: cine controlează coridoarele – feroviare, energetice, digitale –

controlează lanțurile valorice globale. Și în acest joc, Caucazul și Asia Centrală nu mai sunt periferie: ele sunt centrul”⁵⁵.

Jocul în „inima” Heartlandului, care acum are în centru războiul din Iran, este un joc pentru supremație în Eurasia. Evident, Uniunea Europeană va trebui să țină seama de rezultatul disputei dintre Washington și axa Moscova-Beijing, pentru a se poziționa, la rândul său, în raport cu vecinătatea sa estică largă, pe care, noi, o considerăm pandantul geopolitic potrivit, anume sinergia de tip BRICS.

Așadar, „Europa unită” se poate naște fie în dimensiunea mică, a taliei actualei UE, fie cu perspectiva unei deschideri spre zona *Heartland*-ului eurasiatic, pe care teoreticienii englezi și americani îl considerau chintesența geopolitică a lumii⁵⁶ pentru o eventuală interpenetrare cu marea acumulare de forță economică și civilizațională a Chinei, care poate spori sinergia eurasiatică.

În ceea ce ne privește, am riscat să afirmăm deja că, după eșecul NATO din Ucraina, nerecunoscut, dar nici negat, SUA e posibil să se confrunte cu o înfrângere și pe frontul medio-oriental,

---

⁵⁵ Margherita Furlan, „Războiul coridoarelor: din Caucaz până în Asia Centrală, Washingtonul și BRICS își dispută rutele viitorului”, în *Estica*, 17 martie 2026, Disponibil la adresa de internet <https://www.estica.ro/article/razboiulcoridoarelorindinaucazpanainasiacentralawashingtonul-si-brics-isi-disputa-rutele-viitorului/>, Accesat la data de 18 martie 2026.

⁵⁶ Cei mai cunoscuți geopoliticieni al Heartlandului sunt englezul Halford John Mackinder, cu lucrarea sa din 1904 *The Geographical Pivot of History*, apoi americanul Halford Mackinder, cu *Democratic Ideals and Reality* (1919), iar, mai recent, influentul strateg american de origine poloneză Z. Brzezinski, în Marea tablă de șah, a cărei ediție originală datează din 1997.

în actualul conflict cu Iranul⁵⁷. Conflictul SUA-Israel cu Iranul, ultimul din seria de după realipirea Crimeii la Rusia din 2014 (primul pas al reconquistei eurasiatice a Rusiei, cu sprijinul Chinei, din ce în ce mai precizat azi) nu este mai puțin un conflict al SUA cu axa Moscova-Beijing și, îndrăznim să spunem, unul nedeclarat cu axa Paris-Berlin-Moscova (cele două axe au, așadar, un punct comun, anume Moscova. Acest lucru rezultă în primul rând din caracterul evident al susținerii pe care Moscova și Beijingul o oferă Teheranului, ce nu a scăpat analiștilor:

„Loviturile asupra infrastructurii iraniene, în special asupra portului Bandar Abbas, amenință să ducă la colapsul Coridorului Internațional de Transport Nord-Sud (INSTC) și al Inițiativei Belt and Road (BRI), pe care Rusia și China se bazează pentru a ocoli rutele maritime controlate de Occident.

Moscova și Beijingul au trecut de la statutul de aliați diplomatici la cel de «ancore tehnologice», furnizând Iranului sisteme avansate de apărare antiaeriană S-400, avioane de vânătoare Su-35 și sistemul de navigație BeiDou-3, pentru a contracara capacitățile occidentale de stealth și bruiaj.

Dacă Rusia și China nu reușesc să treacă dincolo de transferurile de tehnologie către o descurajare activă, riscă un «deficit de credibilitate» care ar putea semnala eșecul ordinii mondiale

---

⁵⁷ Cristi Pantelimon, “Le précédent iranien. L’échec des États-Unis en Ukraine signifie également la perte du Moyen-Orient” [„Precedentul iranian. Eșecul Statelor Unite în Ucraina înseamnă, de asemenea, pierderea Orientului Mijlociu”], în *Forum des résistants européens EuroSynergies*, 11 martie 2026, Disponibil la adresa de internet: <http://eurosynergies.hautefort.com/archive/2026/03/11/le-precedent-iranien-lechecdes-etats-unis-enukrainesignifieegalement-l.html>, Accesat la dat de 12 martie 2026.

multipolare și ar putea îndepărta potențiali parteneri din Sudul Global (...)

Prin furnizarea «țesutului conjunctiv» al apărării Iranului – în special imagini de înaltă rezoluție și sisteme de țintire rezistente la bruijaj – acești aliați (Rusia și China – n. C. P.) s-au asigurat că Iranul nu luptă în izolare. În ultimă instanță, supraviețuirea guvernului revoluționar iranian este legată de viabilitatea coridorului INSTC și a coridoarelor energetice ale Inițiativei Belt and Road. Adevărata măsură a acestui conflict este dacă această infuzie discretă de tehnologie strategică poate păstra capul de pod vital al Rusiei și Chinei împotriva presiunii militare occidentale.

Totuși, în lumea geopoliticii cu mize ridicate, percepția este adesea la fel de puternică precum forța militară. Dacă Moscova și Beijingul permit ca un nod-cheie precum Teheranul să fie dezmembrat fără o escaladare vizibilă a sprijinului, riscă un «deficit de credibilitate» care ar putea îndepărta alți potențiali parteneri din Sudul Global.

Există un punct critic de inflexiune în care ancorarea tehnologică nu mai este suficientă. Pentru Kremlin și pentru conducerea de la Zhongnanhai, conflictul a ajuns într-o fază în care sprijinul pasiv riscă să fie interpretat drept paralizie strategică. Dacă coaliția condusă de Occident reușește să degradeze infrastructura esențială a Iranului în ciuda acestor injecții tehnologice, narațiunea unei «alternative multipolare» se prăbușește.

Nicio putere regională nu va opta pentru o arhitectură de securitate care eșuează la primul său test major. Dacă Rusia și China nu trec dincolo de rolul de furnizor către forme mai ferme de descurajare – fie prin desfășurări ofensive de război electronic, fie prin demonstrații navale explicite – riscă să fie percepute ca garanți nesiguri.

Deși dinamica dintre SUA și China este în prezent tensionată de războaie tarifare și blocaje în lanțurile de aprovizionare cu materii prime, iar Rusia rămâne concentrată pe teatrul ucrainean, niciuna

dintre ele nu își poate permite căderea Teheranului. Un colaps al Iranului ar reprezenta un șah-mat definitiv împotriva podului terestru eurasiatic.

În consecință, ne apropiem de un «prag minim de credibilitate». Pentru a-și menține statutul de contraponderi viabile la Occident, Moscova și Beijingul trebuie, în cele din urmă, să reducă diferența dintre sprijinirea rezistenței iraniene și protejarea ei activă. Nefăcând acest «pas suplimentar», ele nu doar că ar ceda Orientul Mijlociu hegemoniei occidentale, dar ar transmite restului lumii că umbrela de securitate ruso-chineză este pur tranzacțională și lipsită de fermitatea necesară unei confruntări directe.

Loviturile din 2026 asupra Iranului marchează mai mult decât o simplă escaladare regională; ele amenință arhitectura fundamentală a unei Eurasii multipolare.

Deși unii analiști interpretează lipsa unei intervenții militare directe din partea Rusiei sau Chinei drept abandon, această interpretare ignoră o realitate strategică mai profundă. Moscova și Beijingul au trecut de la statutul de parteneri diplomatici la cel de «ancore tehnologice». Totuși, conflictul a ajuns într-un moment critic în care sprijinul pasiv continuu riscă să fie interpretat drept paralizie strategică.

Prin urmare, Moscova și Beijingul trebuie să depășească simpla evitare a riscurilor și să își calibreze cu rigurozitate următoarea fază de escaladare pentru a evita prăbușirea totală a credibilității lor regionale⁵⁸.

---

⁵⁸ Silvia Boltuc, „Cum susține tehnologia rusă și chineză profunzimea strategică a Iranului”, în *Estica*, 6 martie 2026, Disponibil la adresa de internet: <https://www.estica.ro/article/cumsustinetehnologiarusasichineza-profunzimea-strategica-a-iranului/>, Accesat la data de 12 martie 2026.

Deocamdată, UE nu pare a fi mai mult decât o sumă de promisiuni în cheie economică, sub scepstrul unei birocrații care nu pare pregătită să facă față marilor provocări geopolitice ce vor veni.

Trebuie însă să fim corecți și să spunem că UE are sau pare a avea din când în când și „sclipiri geopolitice” aparte, dar care sunt repede irosite în lupta pentru supremație la nivelul birocrației suprastatale bruxelleze. Printre aceste sclipiri putem aminti ideea unei armate comune europene – idee pe care SUA o resping cu toate mijloacele de care sunt capabile, fiind evident că o atare armată va duce la separarea apelor în ce privește destinul geopolitic al europenilor și americanilor – sau ideea deschiderii în relația cu Rusia, pe care Franța și Germania o și practică, de fapt. Exemplul recent al gazoductului North Stream este mai mult decât grăitor. Dincolo de aceste elemente însă, deocamdată, continentul european este încă divizat – nu numai de către hegemonii care ar trebui să lucreze la unitatea sa, ci din motive care țin de anatomia internă a Europei, incluzând aici și lumea rusească sau spațiul fostei URSS, urmare a istoriei recente a perioadei post-belice.

Uniunea Europeană actuală este în fond produsul înfrângerii acelei Europe france (*Fränkisch Europa*) în urma coabitării „împotriva naturii” americano-rusești din timpul celui de-al doilea război mondial. Coabitare care a dus la apariția cortinei de fier, a divizării Europei și, lucru și mai grav, a alienării popoarelor din sud-estul Europei față de Moscova.

După ce aventura Europei pur germane și antirusești a lui Hitler a luat sfârșit prin înfrângerea celui de-al Treilea Reich, Europa a fost străbătută de două curente de opinie și voință complet diferite. În timp ce vesticii, dominați de influența americană, priveau spre Moscova ca spre un posibil aliat pentru un viitor unic european – în maniera lui de Gaulle, care ar fi înlocuit bucuros tutela

americană cu o prietenie moscovită, în sensul axei Paris-Berlin-Moscova – esticii, deranjați de presiunea geopolitică a URSS-ului, doreau pur și simplu să se arunce în brațele unui miraj american-vest-european, zugrăvit în culorile prea vii ale prosperității și democrației perfecte. Încă astăzi acest miraj nu și-a epuizat resursele, la trei decenii de la căderea zidului Berlinului, dar tensiunile din interiorul alianței NATO, vizibile în ultimii ani, azi au căpătat aspecte dramatice. Chiar în aceste zile, președintele american acuză aliații europeni din NATO (inclusiv Marea Britanie...) de trădare, în raport cu pasivitatea acestora de a participa la efortul de război american din Golf⁵⁹.

Sesizând înainte de schimbările din 1989 acest impas al Europei, de fapt acest aparent implacabil destin al dezunirii, geopoliticianul Jean Thiriart afirma că un al patrulea Reich nu mai este posibil, în locul său el anunțând finalmente apariția Europei unite, o combinație de Europă vestică și URSS... Thiriart, a cărui gândire complet neortodoxă, în sensul că deloc tributară etichetelor, poate șoca, era de altfel un critic al ideii de Europă confederală, în care fiecare stat să-și păstreze suveranitatea, în maniera în care o dorea un Charles de Gaulle. Dar și de Gaulle, cu toate meritele sale, este un strămoș al actualului cuplu franco-german unitar, mai degrabă ostil periferiei estice (de Gaulle spunea că Europa înseamnă Franța și Germania, iar restul statelor sunt „legume” – acest mod de gândire a dus la pierzanie aventura europeană a lui Hitler, acest mod de gândire a făcut ca Haushofer, un mare geopolitician altfel, să

---

⁵⁹ Redacția Agerpres „Donald Trump: NATO, «un tigru de hârtie fără SUA»; aliații din NATO, «lași»”, în *Agerpres*, 20 martie 2026, Disponibil la adresa de internet: <https://agerpres.ro/politicextern/2026/03/20/donald-trump-nato-un-tigru-de-hartie-fara-sua-aliatii-din-nato-lasi--1539621>, Accesat la data de 20 martie 2026.

creadă că Italia este o țară de mâna a doua, care nu se poate compara cu statele nordice – iată o sursă a revoltei salviniene la nivelul UE! etc., etc.).

Dacă statele puternice ale vestului privesc uneori cu ochi critici Estul sau Sudul Europei și cu mare îngăduință Rusia, pe care o invită, firesc, să fie partener în procesul de emancipare de sub tutela americană, statele care au stat sub tutela Moscovei sunt mult mai reticente cu acest proiect, simțindu-se oarecum amenințate (e drept că acest sentiment le este stimulat din tabăra americană!) de revenirea Rusiei în jocul geopolitic european sau global.

Așadar, Europa unită sau, ceea ce am putea numi „axa Paris-Berlin-Moscova” are de luptat cu sentimentele antirusești ale estului european și cu modul de echilibrare și redistribuire a resurselor economice comune ale UE. Într-o Europă categoric dominată economic de Germania și statele din zona sa de influență, sau de Franța și Germania împreună⁶⁰, e greu să se pretindă consensul deplin al celor care nu au aceleași beneficii de pe urma proiectului comun european.

Problema este de natură istorică. În perioada interbelică, dacă ar fi să luăm numai cazul României, procesul de „acceptare” a

---

⁶⁰ Trebuie să notăm, în treacăt, că nu toți comentatorii sunt de acord cu soliditatea așa-numitului „cuplu franco-german”. Recent, filosoful francez Alain de Benoist pune sub semnul întrebării această logodnă geopolitică, acuzând voalat Germania de flirtare cu SUA. E de spus că Alain de Benoist este adept al unei relații speciale a Europei și Franței cu Rusia și critică „imperialismul” american și ponderea geopolitică prea mare a SUA în Europa: Alain de Benoist, “Le ‘couple franco-allemand’ est un mythe!” [„«Parteneriatul franco-german» este un mit!”], în *Bvoltaire*, 13 iunie 2019, Disponibil la adresa de internet: <https://www.bvoltaire.fr/alain-de-benoist-le-couple-franco-allemand-est-un-mythe/>, Accesat la data de 20 februarie 2026.

dominației germane a Europei a trecut prin faze dramatice. România suferea de pe urma „exploatării” economice a centrului german în raport cu periferia estică furnizoare de materii prime. Marele economist român Mihail Manoilescu și-a construit întreaga teorie economică pe relevarea necesității ca diferențele de potențial economic dintre centru și periferie să fie relativ eliminate prin voință politică, astfel încât periferia să reziste în raport cu centrul. Deși un adept convins al Europei unite (Manoilescu era amic cu contele Coudenhove-Kalergi, în ale cărui idei credea), economistul român scria la vremea respectivă, în fața promisiunilor germane după care periferia nu va fi neglijată de centrul industrial german al Europei:

„Nici noi nu putem contesta că un asemenea plan este posibil și realizabil. Dar este suficient oare să stabilești planuri pentru ca să poți schimba lumea? Noi, țărani de la Dunăre, suntem neîncrezători. În decursul secolelor am învățat că nu trebuie să ne încredem nici măcar în ce vedem cu ochii noștri, cu atât mai puțin să ne încredem în simple promisiuni”⁶¹.

Problema aceasta va apărea în curând și față de Rusia, o țară cu resurse enorme și potențial economic semnificativ, dar care suferă la capitolul eficienței economice. Recent, un acord economic încheiat între Germania și Rusia, se pare de amploare unică până în prezent, denumit „acord privind cooperarea economic aprofundată”, semnat la 7 iunie cu ocazia Forumului Economic Internațional de la Sankt-Petersburg, anunță o nouă perioadă de deschidere a relațiilor germano-ruse. Dar oare Rusia nu se va simți „colonizată” de puterea de penetrare a capitalurilor germane, astfel încât acest acord, anunțat ca o mare victorie și ca un semn al cooperării între cele două țări, nu

---

⁶¹ Mihail Manoilescu, „În chestiunea industrializării țărilor agricole”, în *Lumea nouă*, Nr. 11-12/1938, p. 241.

va fi la un moment dat un măr al discordiei între tehnologia vestică și resursele estice? Europa unită va trebui să treacă și acest test – dar și multe altele, pe care nu vom avea timp să le dezvoltăm.

Venind din nou în actualitatea cea mai presantă de după 2022, când sancțiunile americane asupra Rusiei au obligat Europa să caute variante de aprovizionare cu petrol și gaz în afara celor din Rusia, astăzi, după ce am asitat la o perioadă în care SUA și-au crescut vânzările de gaz lichefiat către UE, se face simțită o tendință de revenire la vechiul „aliat” energetic al Europei, Rusia. Aflăm din presa de specialitate că UE a cumpărat tot ceea ce se putea cumpăra în materie de gaz lichefiat din exploatarea arctică Yamal, cu o justificare aproape hilară:

„«Cifrele din februarie spun o poveste dură. Fiecare transport de la Yamal a mers către Europa. Rusia nu a avut niciun client alternativ și a rămas complet dependentă de accesul la porturile UE», a declarat Sebastian Rötters, activist în domeniul sancțiunilor la Urgewald. De remarcat că zero transporturi au fost livrate către China sau alte piețe asiatice, comparativ cu patru încărcături direcționate spre Asia în februarie 2025”⁶².

---

⁶² Malte Humpert, “EU Buys 100% of Russian Arctic LNG Just 9 Months Before Planned Gas Ban” [„UE achiziționează 100% din gazul natural lichefiat din Arctica rusă cu doar 9 luni înainte de interdicția planificată privind importurile de gaze”], în *G Captain Daily*, 9 martie 2026, Disponibil la adresa de internet: https://gcaptain.com/eubuy100ofrussianarcticlngjust9monthsbeforeplannedgasban/?fbclid=IwY2xjawQs39JleHRuA2FlbQIxMQBzcnRjBmFwcF9pZBAyMjlwMzxxNzg4MjAwODkyAAEeIH9k0PANZhCRh4ppQdOdKw50EQf8aYoKTBxbHWkWnflgOSTM7TLC5PRsg28_aem_840DPZpOJilrJL72BswGUG, Accesat la data de 9 martie 2026.

3. EUROPA ȘI „COLONIZAREA” AMERICANĂ

Proiectul Europei unite suferă din cauza unui motiv care pare o idee fixă, pe care vestul european o flutură fără încetare: Europa este colonizată de SUA, Europa este vasalizată de SUA etc. Registrul critic la adresa Americii ascunde, desigur, interese europene certe, tot din aria a ceea ce am numit „axa Paris-Berlin-Moscova” (la care se poate adăuga, în funcție de context, și Roma, și ea interesată în relații bune cu Moscova), dar desigur că este și o stare de spirit reală, care își are originea în epoca sfârșitului celui de-al doilea război mondial.

Intervenția americană în Europa la finalul ultimului război mondial nu a fost percepută în Europa vestică la fel cum a fost percepută în cea estică. Cu ocazia împlinirii a 75 de ani de la debarcarea anglo-americană din Normandia din 6 iunie 1944, un site francez specializat în analize geopolitice scria negru pe alb: „D-Day, 6 iunie 1944: Imperiul american invadează Franța”⁶³. Articolul, cu destule referințe istorice semnificative, arată cum armata americană a bombardat fără niciun motiv orașele normande, făcând aproximativ 20.000 de victime printre civili, cum soldații americani violau tinerele franțuzoaise, cum, în fine, americanii ar fi dorit să coabiteze cu regimul de la Vichy, suficient de supus (cum fusese față de Hitler), în loc să trateze cu mult mai patriotul de Gaulle etc.

---

⁶³ Egalité et Réconciliation Editorial Staff, “D-Day, 6 juin 1944: l’Empire américain envahit la France” [„Ziua Z, 6 iunie 1944: Statele Unite invadează Franța”], în *Egalité et Réconciliation*, 6 iunie 2022, Disponibil la adresa de internet: <https://www.egaliteetreconciliation.fr/DDay6juin1944lEmpireamericain-envahit-la-France-55014.html>, Accesat la data de 5 martie 2026.

Cu alte cuvinte, o imagine cu totul răsturnată decât o „eliberare” a Franței, așa cum aflăm în mod naiv din materialele istoriografice comune.

Articolul cu pricina nu este altceva decât urmarea unei stări de spirit, a unui anti-americanism care a început cu D-Day și continuă și astăzi, în luări de poziție mai savante sau mai jurnalistice.

Din această perspectivă, un autor francez ca Hervé Juvin reprezintă reacția tipic franceză la ceea ce am denumit „colonizarea” Europei de către SUA. Într-o serie de lucrări dedicate raporturilor economice și geopolitice dintre Europa (cu accent pe Franța) și SUA, Juvin, de profesie economist, dar și om politic angajat în zona patriotismului gaullist de tip Le Pen, este de părere că, în ciuda previziunilor care dădeau ca sigură o accelerare a decăderii americane în vremea din urmă, în realitate, SUA știu încă foarte bine să-și apere interesele globale și să țină sub tutelă Europa. Evident, o atare tutelă trebuie să dispară în viziunea lui H. Juvin, care în acest punct este un continuator al lui Charles de Gaulle. Tonul său este mai mult decât categoric: fie Uniunea Europeană devine un factor de sine stătător în materie geopolitică, lepădând tutela americană și asigurând astfel un echilibru de forțe geopolitice între centrele mari de putere ale lumii (SUA, China, Rusia, ca actor militar), fie trebuie părăsită, pentru că înseamnă că nu-și duce la îndeplinire misiunea:

„Încă nu s-a pus capăt hiperputerii americane. Ea rămâne adversarul nostru esențial, în sensul în care Mao Zedong îl dădea acestor cuvinte: cel ce amenință fundamentele ființei noastre. Dacă Europa nu este mijlocul prin care să se realizeze un echilibru al puterilor, dacă nu este mijlocul de a ne elibera de un occidentalism care conduce la un al treilea război mondial, după detestabila schemă a neoconservatorilor, «noi împotriva tuturor»,

Franța trebuie să iasă dintr-o Uniune care o distruge și să urmeze, alături de ceilalți, altfel, calea rezistenței”⁶⁴.

Cu toate că uneori își mai nuanțează tonul critic la adresa superputerii americane, autorul francez nu ezită să arate care sunt scăderile Uniunii Europene actuale: impotența geopolitică, accentul pus pe retorica drepturilor omului și individualismul dezagregant, copierea mimetică a misticii pieței libere, de proveniență anglo-americană, incapacitatea de a lupta eficient cu ceea ce el numește „extraterritorialitatea dreptului american”, adică tendința americană de a extinde jurisdicția SUA asupra tuturor proceselor economice (și geopolitice) care se desfășoară în aria de acoperire a dolarului, ceea ce aduce grave deservicii altor actori geopolitici (cazul relativ recent al părăsirii de către SUA a acordului nuclear cu Iranul, în care UE a trebuit să inventeze un mecanism sofisticat de evitare a sancțiunilor impuse de SUA acestei țări, este relevant – informații despre retragerea unor mari companii europene de pe piața iraniană, sub amenințarea americană că vor fi sancționate pe piața americană, arată la ce nivel s-a ajuns în războiul economic dintre „partenerii” occidentali).

Hervé Juvin este un autor lucid. El propune o construcție europeană definită în Europa, într-un parteneriat de la egal la egal cu alte forțe geopolitice (și fără neglijarea Rusiei), nu într-o manieră obedientă, supusă, lașă. El pledează, oarecum într-o cheie tiermondistă, pentru eliberarea de sub tutela imperiului global american, pentru rezistență, pentru „înarmare” intelectuală și luptă. Dar, lucru interesant și care trebuie să ne atragă atenția: ales eurodeputat la ultimele alegeri europene din partea partidului d-nei

---

⁶⁴ Hervé Juvin, *Zidul de Vest nu a căzut*, Chișinău, Editura Universității Populare, 2017, p. 52.

Marine Le Pen, atunci când vorbește despre Europa, autorul francez pune pe locul întâi Franța! În orice luare de poziție europeană se vede ceea ce se cheamă „preferința națională” franceză, firească, patriotică.

Oarecum în același spirit și de pe aceleași poziții scrie un alt autor francez, Ivan Blot. Titlul cărții lui nu anunță nimic bun: „Europa colonizată”. De data aceasta, apare mai clar preferința celui ce scrie pentru o relație strategică cu Rusia, în cheia axei Paris-Berlin-Moscova, pe care o și enunță categoric:

„Cuplul Europa-Rusia, cu o axă Paris-Berlin-Moscova, este de fapt foarte complementar în plan energetic și economic (...) Interesele acestui cuplu se îndepărtează din ce în ce mai mult de interesele americane, iar acestea din urmă suferă consecințele (...) Din punct de vedere economic, Europa și Rusia sunt foarte complementare, în timp ce Statele Unite și Europa sunt concurente (...)

Din punct de vedere economic, există două mari ansambluri, Uniunea Europeană și Uniunea Eurasiatică, mai recentă. Din punct de vedere politic, nu mai există o opoziție totală între Est și Vest, cu toate că diplomația americană încearcă artificial să reaprindă uneori războiul rece”⁶⁵.

În aceeași lucrare, Blot, fost europarlamentar, descrie comedia parlamentarismului european, modul în care „se votează” în Parlamentul European, modul în care Comisia Europeană „face și desface” toate jocurile la nivelul UE etc. Este o critică din interior la adresa acestui birocratism funest care sufocă organismul european. Soluția? Tot de natură geopolitică, de data aceasta de largă respirație, care ar fi fost aplaudată de un Jean Thiriart:

---

⁶⁵ Ivan Blot, *Europa colonizată*, Chișinău, Editura Universității Populare, 2018, pp. 189-190.

„(...) axa eurasiastică este cea a creșterii viitoare: partenerii noștri cei mai promițători rămân China și Rusia, chiar și India. Iată de ce ar trebui să ne gândim la o «Mare Europă» a creșterii economice de la Brest până la Vladivostok și nu la Europa limitată și cu răsuflarea tăiată de astăzi. Această Mare Europă va respecta suveranitățile naționale. Prezența Rusiei va fi o garanție împotriva oricărei tentative de federalism birocrat și va reechilibra hegemonia anglo-saxonă”⁶⁶.

4. CUM VEDE CHINA EUROPA? EURASIA DE LA EST LA VEST ȘI ÎNAPOI

La fel de interesantă este și privirea Chinei asupra Europei. Deși mult mai discretă în exprimare, China vede în UE un fel de prelungire firească a stilului său geopolitic, bazat pe ideea multipolarității și a cooperării pașnice. În ultima vreme, după ianuarie 2026, când liniile directoare ale celui de-al doilea mandat al lui Donald Trump au fost mai clare, relațiile dintre UE și China, de ambele părți, au cunoscut un impuls clar spre îmbunătățire⁶⁷. Chiar și în România s-a simțit acest val al apropierii de marea putere asiatică⁶⁸.

---

⁶⁶ *Ibidem*, p. 48.

⁶⁷ China Briefing Editorial Staff, “EU-China Relations After the 2024 European Elections: A Timeline”, în *China Briefing*, 20 aprilie 2026, Disponibil la adresa de internet: <https://www.china-briefing.com/news/eu-china-relations-after-the-2024-european-elections-a-timeline/>, Accesat la data de 25 aprilie 2026.

⁶⁸ Redacția Romanian Cri, „Ministrul Florin Barbu: România are o relație specială cu Republica Populară Chineză” [“Minister Florin Barbu: Romania has a special relationship with the People’s Republic of China”], în *Romanian Cri*, 20 martie 2026, Disponibil la adresa de internet: <https://romanian.cri.cn/2026/03/20/ARTII774006904393951>, Accesat la data de 22 martie 2026.

Încă și mai interesante ni se par eforturile teoretice de a găsi în China un ecou al suveranismului european (bază a autonomiei strategice, idee cultivată mai ales de Franța, dar nerespinsă de Germania...), cu ajutorul unui gaullism ... confucianist:

„De Gaulle i-a oferit Franței tot ceea ce Pétain pretindea că oferă – mândrie, suveranitate, identitate națională, sfârșitul umilinței – dar fără colaborare, fără legi rasiale, fără deportări, fără abandonarea sufletului. Un drum a dus la rușinea care bântuie Franța până în ziua de azi, celălalt la eliberare și reînnoire. Gaullismul nu s-a limitat la a teoretiza o distincție față de fascism – l-a învins, pe teren, atunci când a contat. Dacă Europa are nevoie de dovada că patriotismul poate fi recuperat din mâinile demonilor, dovada există. Nu este ipotetică.

Gaullismul există deja.

Acesta este unul dintre marile avantaje ale gaullismului: nu este o construcție teoretică, ci a guvernat Franța timp de decenii, are memorie instituțională, realizări istorice concrete, texte și discursuri care îi articulează viziunea. A demonstrat că poate funcționa.

Și gaullismul nu așteaptă să fie reînviat – temele sale centrale sunt vii și încă extraordinar de de succes și relevante.

Mulți din Occident se întrebă astăzi dacă nu ar trebui să emuleze «modelul chinez». Dar iată imensa ironie: China de astăzi seamănă mult mai mult cu Franța lui De Gaulle decât seamănă Franța actuală cu ea însăși. Chinezii au înțeles ce funcționează, Europa a renunțat.

Gândește-te: despre ce este, de fapt, «modelul chinez»?

Obsesia pentru suveranitate: bifat!

Un stat puternic care direcționează industriile strategice, construiește infrastructură și creează campioni naționali, în loc să lase «piața» să golească capacitatea productivă: bifat!

Orizonturi de planificare pe termen lung, nu capitalism trimestrial: bifat!

Formarea unei elite meritocratice prin sisteme riguroase de examinare (Gaokao și Școala de Partid în China, marile școli și ENA la De Gaulle): bifat!

Încredere civilizațională fără scuze: bifat!

Convingerea că un popor este real, are un caracter format de-a lungul secolelor și merită păstrat: bifat!

Autonomie strategică nenegociabilă – refuzul absolut de a externaliza securitatea sau de a deveni dependent de o putere străină pentru orice lucru existențial: bifat!

Bifat, bifat, bifat, bifat, bifat, bifat, bifat!

Este de mirare că chinezii au o admirație fără margini pentru De Gaulle?

Când De Gaulle a murit, în noiembrie 1970, a fost declarată o zi de doliu în întreaga Chină – în plină Revoluție Culturală! – lucru care nu se mai întâmplase niciodată pentru un lider occidental și nu s-a mai întâmplat de atunci. Mao însuși și-a exprimat personal condoleanțele într-o telegramă adresată doamnei De Gaulle, singura comunicare scrisă cunoscută în care Mao și-a exprimat admirația fără rezerve pentru un lider occidental.

Guo Moruo – un autor chinez celebru și, la acea vreme, vicepreședinte al Comitetului Permanent al Congresului Național al Poporului – a spus după moartea lui De Gaulle, în timpul unei recepții la ambasada Franței: «Generalul De Gaulle nu mai este. Dar doar trupul său este mort. Spiritul său rămâne viu. Pentru că ideile pe care le-a apărât și întruchipat nu pot muri. Ridic paharul

pentru nemurirea spiritului generalului De Gaulle!». Cuvinte cu adevărat extraordinare pentru un înalt oficial comunist chinez despre un lider occidental «capitalist», cu atât mai mult în epoca lui Mao.

Până în ziua de azi, ambasadorul Chinei în Franța merge în mod regulat să depună flori la mormântul lui De Gaulle din micul sat rural Colombey-les-Deux-Églises, din departamentul Haute-Marne. Atunci când China vrea să celebreze relația, nu merge la Élysée, nici la Bruxelles, ci la mormântul singurului lider francez care a tratat China așa cum o națiune suverană tratează o altă națiune suverană: cu independență, respect și refuzul de a cere permisiunea Washingtonului. Aceasta este ceea ce onorează China – nu sentimentalismul, ci suveranitatea. Ei recunosc și admiră această calitate pentru că o posedă ei înșiși. Și, fără îndoială, se întrebă, în timp ce depun flori pe acel mormânt, ce s-a întâmplat cu Europa care a produs odinioară astfel de oameni”⁶⁹.

5. PREA MULTĂ UE SAU PREA MULT STAT SUVERAN? CHEILE PUTERII UE

Trebuie să spunem că, în legătură cu UE, există o critică perfect simetrică, de data aceasta din partea „federaliștilor” europeniști, care consideră că UE nu este prea puternică în raport cu statele naționale, ci, dimpotrivă, este o simplă marionetă a lor. Punctul acesta de vedere este susținut, între alții, de un comentator cunoscut al ziarului francez liberal *Libération*, Jean Quatremer. Problema Uniunii Europene, estimează analistul (corespondent al

---

⁶⁹ Arnaud Bertrand, „Poate gaullismul să devină confucianismul Europei” în *Estica*, 16 ianuarie 2026, Disponibil la adresa de internet: <https://www.estica.ro/article/poategaullismulsadevinaconfucianismul-europei/>, Accesat la data de 10 martie 2026.

ziarului menționat pe lângă instituțiile europene de mult timp), este aceea că nu este... decât emanația statelor naționale.

El arată, bunăoară, că aportul legislativ al UE nu este de 80%, ci doar de 20% în medie, iar această pondere are tendința de a scădea. În concluzie, crede Quatremer (autor al unei lucrări dedicate acestei problematici, cu titlul provocator: *Les salauds de l'Europe. Guide à l'usage des eurosceptiques*, Calmann-Lévy, 2017, *Miserabilii Europei. Ghid spre folosința euroscepticilor*), statele au tendința de a „arunca” asupra UE eșecurile și de a contabiliza în buzunarul propriu succesele.

Aceeași dorință de a crește ponderea UE în raport cu statele naționale, de data aceasta cu un arsenal ideologic special, legat de rădăcinile precreștine ale Europei, întâlnim la „Partidul Europeanilor” care visează, nici mai mult, nici mai puțin, decât o cetățenie unică europeană, un stat unitar european cu o reorientare strategică spre Rusia, desființarea NATO, crearea unei armate europene—care va integra finalmente și armata Rusiei (sic!), desființarea tuturor instituțiilor europene ne-alese, respectarea diversității europene (apropos de statele est-europene care se tem de Rusia și manifestă o întemeiată rusofobie – aici sunt menționate în special statele baltice). Aceasta va fi, în viziunea celui care animă un atare proiect, Thomas Ferrier, „Noua Atenă”⁷⁰.

---

⁷⁰ Ideile lui Thomas Ferrier, care este, de altfel, un observator avizat al vieții politice din toate statele membre ale UE, pot fi consultate aici: Thomas Ferrier, “Manifeste pour une vraie renaissance européenne” [„Manifestul pentru o adevărată renaștere europeană”], 6 martie 2019, Disponibil la adresa de internet <http://thomasferrier.hautetfort.com/archiv/2019/03/06/manifetestpourunevraierenaissanceeuropeenne-6133866.html>, Accesat la data de 27 ianuarie 2026.

Proiecte extrem de generoase! În fond, Europa nu a dus niciodată lipsă de vizionari ...

Și totuși! Europa este un „club” atât de închis, încât el dă uneori fiori și sentimentul neputinței celor care caută să afle arcele puterii. Unul dintre căutătorii adevăraților chei ale puterii europene actuale, fostul ministru de finanțe grec Yanis Varoufakis, mărturisește într-o carte numită *Conversație între adulți. În culisele secrete ale Europei* experiența sa cu Eurogrupul, celebrul creier financiar al Uniunii Europene. Varoufakis descrie cum funcționarii europeni pur și simplu mint, nu te poți baza pe ei, iar deciziile care se iau în culise nu sunt deloc reflectate în comunicatele oficiale de la sfârșitul reuniunilor. Totul are aspectul unui conclave perfect opac, cu funcționari care ascultă necondiționat de o ierarhie paralelă, implacabilă, tăcută. Aspectul abscons al deciziilor majore financiare la nivelul UE este greu de suportat. În legătură cu Eurogrupul, care decide tot în materie financiară la nivel european, ministrul grec scrie:

„Tratatele europene nu-i conferă niciun statut legal, dar acest corp constituit este cel care ia deciziile cele mai importante pentru Europa. Majoritatea europenilor, inclusiv oamenii politici, nu știu exact ce este Eurogrupul, nici cum funcționează el”⁷¹.

Lucrurile acestea fac ca luptele de influență economică și financiară la nivelul centrelor adevărate de decizie din cadrul UE să

---

⁷¹ Yanis Varoufakis, *Conversation entre adultes. Dans les coulisses secrètes de l’Europe [Discuții între adulți: în culisele Europei]*, Éditions Les liens qui libèrent, 2017, p. 237, *apud* Georges Feltrin-Tracol, “À quoi bon l’Union européenne”? [„Care este rostul Uniunii Europene?”], Disponibil la adresa de internet: <http://eurosnergies.hautetfort.com/archive/2019/05/28/georges-feltrin-tracol-a-quoi-bon-l-union-europeenne.html>, Accesat la data de 27 ianuarie 2026.

fie mult mai importante decât declarata pentru public „construcție europeană”. În aceste condiții, ce se poate așteptat de un organism care e parazitat de propriile sale egoisme financiare și economice?

6. LOCUL ROMÂNIEI ÎN UE, IERI ȘI AZI

În loc de concluzie, trebuie să menționăm și care este sau va putea fi locul României în această extrem de agitată Uniune Europeană.

În ultima vreme, România a încercat un joc dublu, pe măsura capacităților sale limitate de negociere, între Uniunea Europeană, din ce în ce mai detașată de SUA, și „partenerul strategic” american. Acest joc a fost motivat de comportamentul cel puțin discutabil al marilor grupuri de interese europene (bănci, corporații transnaționale) în raport cu țara noastră. Discursul despre suveranitate, despre dublul standard economic sau despre combaterea exceselor economice ale corporațiilor vestice ce operează în România, a fost predominant în ultima perioadă, dar numai până în preajma epocii pandemiei și a războiului din Ucraina.

Oarecum în maniera Italiei lui Matteo Salvini, România s-a plasat inițial pe o axă ad-hoc, Washington-Tel Aviv (sau cel puțin a încercat să semnalizeze în această direcție), pentru a obține mai multă putere de negociere în raport cu Bruxelles-ul. Alegerile europarlamentare din 2019 au arătat însă că românii nu sunt încă pregătiți pentru un discurs suveranist dus până la capăt. Fie nu se confruntă cu problemele reale ale Italiei, sufocată de imigrația stârnită în principal de permisivitatea Berlinului și a Parisului la adresa celor care traversau Mediterana spre a ajunge în Europa, fie se teme de o din ce în ce mai agitată fantomă a revenirii Rusiei în

zonă, România a preferat – și prin elita sa – să se așeze mai cuminte în barca bruxelleză.

De altfel, pentru a continua comparația cu Italia, Salvini a fost el însuși criticat în propria țară, considerându-se că „suveranismul” său în raport cu Bruxelles-ul nu este decât o dezertare în tabăra americană: „Suveranism fără suveranitate”, titrează o cunoscută revistă de geopolitică italiană, care apără reduta eurasianismului (deci și a europenismului) în fața puterii talasocratice americane⁷².

În România inițial nimeni nu a criticat mai vechiul suveranism (de tip PSD-ALDE), sau cel mai nou, de tip AUR, pentru alinierea cel puțin aparentă cu interesele americane, ne-europene. Dar este de anticipat că pe măsură ce Europa se va impune în periferia est-europeană, inclusiv prin atragerea Rusiei în acest condominiu fără precedent, și la noi vor apărea din ce în ce mai multe voci critice la adresa rețetelor americane (domeniul apărării este de departe cel mai sensibil aici) și se vor crea condiții pentru „fidelizarea” României pe noua direcție strategică⁷³.

---

⁷² Daniele Perra, “Soveranismo senza sovranita: il caso salvini” [„Suveranitate fără putere suverană: cazul Salvini”], în *Eurasia*, 18 iunie 2019, Disponibil la adresa de internet: <https://www.eurasia-rivista.com/sovranoismo-senza-sovranita-il-caso-salvini/>, Accesat la data de 26 ianuarie 2026.

⁷³ Sunt semnale, deocamdată doar în presă, că România nu trebuie să neglijeze elementele strategice europene, de tipul viitorului avion invizibil: Cristian Unteanu, „Primul mare proiect în cadrul «autonomiei strategice europene». România are măcar o părere?”, în *Adevărul*, 18 iunie 2019, Disponibil la adresa de internet: https://adevarul.ro/international/europa/primulmareproiectcadrulautonomieistrategiceeuropeneromani-a-macar-parerep-1_5d088736892c0bb0c680cc5c/index.html, Accesat la data de 27 ianuarie 2026.

În prezent, programul SAFE, program de înzestrare militară cu specific european, deși criticat la nivelul opiniei publice suveraniste, pare a fi o opțiune la care România este conectată. Ceea ce acum câțiva ani era greu de imaginat astăzi „se aude” ca posibilă variantă – anume înlocuirea umbrelei nucleare americane din Europa cu una franceză⁷⁴.

Am încercat în acest articol, scris, așa cum am menționat, în două etape, la interval de șase ani, să reliefăm câteva elemente care țin de tendințele grele geopolitice ale continentului european și eurasiatic și de raporturile cu SUA, dar și să atragem atenția asupra unor lucruri punctuale care semnalizează o direcție prezentă și viitoare și dezvăluie, la rândul lor, tendințe mai vechi care nu s-au putut încă manifesta. Ceața războiului din 2022 din Ucraina și până azi, ca și conflictul SUA-Iran din 2025 și 2026 sunt evenimente dramatice care împiedică privirea clară asupra acestor tendințe.

Cu toate acestea, intuiția autorului (care-și asumă, evident, riscul de a fi contrazis de faptele viitorului) este că procesul de unificare eurasiatică, odată început, va continua. Rândurile de față sunt doar o introducere și o invitație la descoperirea și urmărirea acestui proces. Evident, istoria care se scrie sub ochii noștri are nevoie de mai mulți cronicari pentru a fi bine surprinsă. Ne asumăm faptul că puterile noastre limitate nu ne-au permis să fim suficient de convingători – însă sperăm ca cititorul nostru să fi fost „alertat”

---

⁷⁴ Pentru multe informații puteți consulta: https://www.mapn.ro/programul_1_safe/index.php, iar pentru umbrela nucleară franceză, a se vedea, printre altele: Redacția Euronews, „Ce înseamnă «umbrela nucleară» a Franței și cum ar putea funcționa pentru Europa?”, în *Euronews*, 5 martie 2026, Disponibil la adresa de internet: <https://www.euronews.ro/articole/ceinseamnaumbrelanuclearaafraantei-si-cum-ar-putea-functiona-pentru-europa>, Accesat la data de 10 martie 2026.

de rândurile de față pentru a căuta, pe contul său, și alte puncte de vedere despre subiect.

BIBLIOGRAFIE

Bertrand Arnaud, „Poate gaullismul să devină confucianismul Europei?”, în *Estica*, 16 ianuarie 2026, Disponibil la adresa de internet: <https://www.estica.ro/article/poategaullismulsadevinacnucianismul-europei/>, Accesat la data de 10 martie 2026.

Blot Ivan, *Europa colonizată*, Chișinău, Editura Universității Populare, 2018.

Boltuc Silvia, „Cum susține tehnologia rusă și chineză profunzimea strategică a Iranului”, în *Estica*, 6 martie 2026, Disponibil la adresa de internet: <https://www.estica.ro/article/cumsustinetehnologiarusasichinezaprofunzimea-strategica-iranului/>, Accesat la data de 12 martie 2026.

De Benoist Alain, “Le ‘couple franco-allemand’ est un mythe!” [„Parteneriatul franco-german» este un mit!”], în *Bvoltaire*, 13 iunie 2019, Disponibil la adresa de internet: <https://www.bvoltaire.fr/alain-de-benoist-le-couple-franco-allemand-est-un-mythe/>, Accesat la data de 20 februarie 2026.

Feltrin-Tracol Georges, “À quoi bon l’Union européenne?” [„Care este rostul Uniunii Europene?”], Disponibil la adresa de internet: <http://eurosnergies.hautetfort.com/archive/2019/05/28/georges-feltrin-tracol-aquoibon-l-union-europeenne.html>, Accesat la data de 27 ianuarie 2026.

Ferrier Thomas, “Manifeste pour une vraie renaissance européenne” [„Manifestul pentru o adevărată renaștere europeană”], 6 martie 2019, Disponibil la adresa de internet: <http://thomasferrier.hautetfort.com/archive/2019/03/06/manifestepourunevraierenaissanceeuropeenne6133866.html>, Accesat la data de 27 ianuarie 2026.

Furlan Margherita, „Războiul coridoarelor: din Caucaz până în Asia Centrală, Washingtonul și BRICS își dispută rutele viitorului”, în *Estica*, 17 martie 2026, Disponibil la adresa de internet: <https://www.estica.ro/article/razboiulcoridoarelorindcaucazpanainasiacentrala-washingtonul-si-brics-isi-disputa-rutele-viitorului/>, Accesat la data de 18 martie 2026.

Humpert Malte, “EU Buys 100% of Russian Arctic LNG Just 9 Months Before Planned Gas Ban” [„UE achiziționează 100% din gazul natural lichefiat din Arctica rusă cu doar 9 luni înainte de interdicția planificată privind importurile de gaze”], în *G Captain Daily*, 9 martie 2026, Disponibil la adresa de internet: https://gcaptain.com/eubuy100ofrussianarcticlngjust9monthsbeforeplannedgasban/?fbclid=IwY2xjawQs39JleHRuA2FlbQIxMQBzcnRjBmFwcf9pZBAyMjIwMzcxNzg4MjAwODkyAAEelH9k0PANZhCRh4ppQdOdKw50EQf8aYoKTBxbHWkWnflgOSTM7TLC5PRsg28_aem_840DPZpOJilrJL72BswGUg, Accesat la data de 9 martie 2026.

Ion Teodora, „«O zi mare pentru uniunea de apărare europeană». Franța, Germania și Spania au semnat un acord-cadru pentru construirea unui avion «invizibil» european până în 2040”, în *Calea Europeană*, 17 iunie 2019, Disponibil la adresa de

internet: <https://www.caleaeuropeana.ro/ozimarepentruuniunea-de-aparare-europeana-franta-germania-sispania-au-semnatunacord-cadru-pentru-construireaunuiavioninvizibileuropean-pana-i/>, Accesat la data de 27 ianuarie 2026.

Juvin Hervé, *Zidul de Vest nu a căzut*, Chișinău, Editura Universității Populare, 2017.

Le Bideau Herve, „Înapoi la visul spulberat al lui Nicolae al II-lea”, în *Estica*, 13 iulie 2017, Disponibil la adresa de internet: <https://www.estica.ro/article/inapoilavisulspulberat-al-lui-nicolae-al-ii-lea/>, Accesat la data de 21 februarie 2026.

Manoilescu Mihail, „În chestiunea industrializării țărilor agricole”, în *Lumea nouă*, Nr. 11-12/1938.

Pantelimon Cristi, “Le précédent iranien. L’échec des États-Unis en Ukraine signifie également la perte du Moyen-Orient” [„Precedentul iranian. Eșecul Statelor Unite în Ucraina înseamnă, de asemenea, pierderea Orientului Mijlociu”], în *Forum des résistants européens Euro-Synergies*, 11 martie 2026, Disponibil la adresa de internet: <http://eurosynergies.hautetfort.com/archive/2026/03/11/leprecedentiranienlechecedesetsunisenukrainesignifieegale-ment-1.html>, Accesat la data de 12 martie 2026.

Perra Daniele, “Soveranismo senza sovranita: il caso salvini” [„Suveranitate fără putere suverană: cazul Salvini”], în *Eurasia*, 18 iunie 2019, Disponibil la adresa de internet: <https://www.eurasia-rivista.com/sovranoismo-senza-sovranita-il-caso-salvini/>, Accesat la data de 26 ianuarie 2026.

Redacția Agerpres, „Donald Trump: NATO, «un tigru de hârtie fără SUA»; aliații din NATO, «lași»”, în *Agerpres*, 20 martie 2026, Disponibil la adresa de internet: <https://agerpres.ro/politic-extern/2026/03/20/donald-trump-nato-un-tigru-de-hartie-fara-sua-aliatii-din-nato-lasi--1539621>, Accesat la data de 20 martie 2026.

Redacția China Briefing, “EU-China Relations After the 2024 European Elections: A Timeline” [„Relațiile UE-China după alegerile europene din 2024: o cronologie”], în *China Briefing*, 20 aprilie 2026, Disponibil la adresa de internet: <https://www.china-briefing.com/news/eu-china-relations-after-the-2024-european-elections-a-timeline/>, Accesat la data de 25 aprilie 2026.

Redacția Egalité et Réconciliation, “D-Day, 6 juin 1944: l’Empire américain envahit la France” [„Ziua Z, 6 iunie 1944: Statele Unite invadează Franța”], în *Egalité et Réconciliation*, 6 iunie 2022, Disponibil la adresa de internet: <https://www.egaliteetreconciliation.fr/D-Day6juin1944lEmpireamericain-envahit-la-France-55014.html>, Accesat la data de 5 martie 2026.

Redacția Euronews, „Ce înseamnă «umbrela nucleară» a Franței și cum ar putea funcționa pentru Europa”, în *Euronews*, 5 martie 2026, Disponibil la adresa de internet: <https://www.euronews.ro/articole/ce-inseamna-umbrela-nuclearaafraantei-si-cum-ar-putea-functiona-pentru-europa>, Accesat la data de 10 martie 2026.

Redacția Romanian Cri, „Ministrul Florin Barbu: România are o relație specială cu Republica Populară Chineză”, în *Romanian Cri*, 20 martie 2026, Disponibil la adresa de internet: <https://romanian.cri.ro/>

ri.cn/2026/03/20/ARTI1774006904393951, Accesat la data de 22 martie 2026.

Severin Adrian, *România și interesul național românesc în contextul dezordinii mondiale actuale. Proiect geo-politic*, București, Editura Oscar Print, 2025.

Thiriart Jean, “Interview with Jean Thiriart, Part 1” [„Interviu cu Jean Thiriart, partea 1”], în *Counter Currents*, 26 septembrie 2010, Disponibil la adresa de internet: <https://www.counter-currents.com/2010/09/interview-with-jean-thiriart-1/>, Accesat la data de 21 februarie 2026.

Thomann Pierre-Emmanuel, “Guerre Américano-israélienne contre l’Iran et le Monde Multipolaire: la Question américaine” [„Războiul americano-israelian împotriva Iranului și lumea multipolară: problema americană”], în *Eurocontinent*, 8 martie 2026, Disponibil la adresa de internet: <https://www.eurocontinent.eu/guerreamericanoisraeliennecontreliranetlemondemultipolairelaquestionamericaine/>, Accesat la data de 10 martie 2026.

Unteanu Cristian, „Primul mare proiect în cadrul «autonomiei strategice europene». România are măcar o părere?”, în *Adevărul*, 18 iunie 2019, Disponibil la adresa de internet: https://adevarul.ro/international/europa/primulmareproiectcadrautonomieistrategiceeuropeneromaniamacarparerep1_5d088736892c0bb0c680cc5c/index.html, Accesat la data de 27 ianuarie 2026.

Varoufakis Yanis, *Conversation entre adultes. Dans les coulisses secrètes de l’Europe [Discuții între adulți: în culisele Europei]*, Éditions Les liens qui libèrent, 2017.

Walther Funk: http://www.eufacts.org/ro/roots/06_economic_reorganization_europe.html?fbclid=IwAR3ovNSw6lc2EfaDcyFDNU3xe0w12_Ww8bm-fmTLaFH8-WcyCXc7TMxrKw